

Asia: VN/14777/2024

Hallituksen esitys eduskunnalle sairauspäivärahan muutoksia ja sosiaaliturvarahastojen säästöjen kanavoitinta koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Lausuttavaa sosiaaliturvarahastoihin kohdistuvien säästöjen kanavoinnista?

Kuntaliitto tukee esitettyä poikkeuksellista linjausta, jonka mukaan sosiaaliturvarahastoihin kertyvät säästöt hallituksen sopeutus päätöksistä kanavoidaan erillisellä päätöskokonaisuudella valtiolle. Päätöksistä kertyviä hyötyjä kunnille ei kanavoida pois, koska kunnat toteuttavat parhaillaan jo tuntuvia sopeutusohjelmia heikentyvien talousnäkökymien vuoksi. Julkisen sektorin vahvistaminen ja velkaantumisen vähentäminen edellyttävät haastavassa toimintaympäristössä laajoja toimia kaikilta alasektoreilta. Pitkällä aikavälillä julkisen sektorin vahvistuminen hyödyttää koko kansantaloutta ja myös niitä toimijoita, joiden etuudet pienenevät tai rahoitusvastuut kasvavat.

Kanavointiratkaisu on monimutkainen vaikuttaen muun muassa työtulovakuutuksen ja sairauskuluvakuutuksen valtion, työnantajien sekä palkansaajien ra-hoitosisuuksiin sekä työttömyysvakuutuksen ja sairausvakuutuksen maksuprosentteihin.

Lausuttavaa sairauspäivärahan laskentakaavan muuttamisesta?

-

Lausuttavaa taloudellisista vaikutuksista?

Kunnille kanavointiratkaisun suurimmat taloudelliset hyödyt syntyvät palkansaajien maksumuutoksista, jotka pienentyvien verovähennysten kautta lisää-vät kuntien verotuottoja arviolta noin 60–70 miljoonalla eurolla.

Hallituksen työllisyyden vahvistumista tavoittelevat säästöt ovat nykyisessä taloustilanteessa hyvin epävarmat. Kanavointiratkaisun talousvaikutukset voivat realisoitua esimerkiksi heikomman työllisyyskehityksen seurauksena erilaisina kuin mitä hallituksen esitystä laadittaessa on arvioitu. Kuntien työnantajanäkökulmasta suurin riski lienee siinä, että sairausvakuutusmaksu kiristyy joka tapauksessa reippaasti, mutta säästöt nojautuvat oletettuun vastaavan suuruiseen työttömyysvakuutusmaksun alentumiseen. Jos työttömyysvakuutusmaksu ei alene oletetusti, työnantajavelvoitteet kiristyvät.

Hallituksen tällä hallituskaudella päättämien lukuisten sosiaaliturvaleikkausten yhteisvaikutuksia ei täysin pystytä arvioimaan. Kunnille tilanne näyttäytyy ensivaiheessa voimakkaana perustoimeentulotuen kasvupaineena.

Lausuttavaa työllisyysvaikutuksista?

-

Lausuttavaa vaikutuksista kotitalouksiin?

Hallituksen päättämien sosiaaliturvaleikkausten yhteisvaikutuksia ei täysin pystytä arvioimaan. Säästöt iskevät kuitenkin voimakkaimmin haavoittuvassa asemassa oleviin ja vaikutukset voivat olla pitkäaikaisia ja ylisukupolvisia. Nopealla aikataululla toteutetut säästöt voivat lopulta lisätä julkisen sektorin menoja hyvinvoinnin heikentymisenä.

Lausuttavaa vaikutuksista yrityksiin ja muihin työnantajiin?

-

Lausuttavaa vaikutuksista viranomaisiin?

-

Lausuttavaa muista yhteiskunnallisista vaikutuksista?

-

Lausuttavaa voimaantulosta ja siirtymäsäännöksestä?

-

Muuta lausuttavaa esityksestä?

-

Punakallio Minna
Suomen Kuntaliitto ry - Lausunto valmisteltu yhteistyössä Kuntaliiton kuntatalous- ja hyvinvointipoliittisen tiimin kanssa.